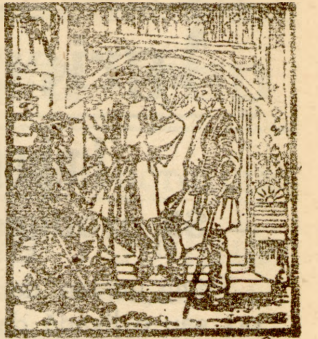

FOAIA POPORULUI

EA MAI VECHIE FOAIE POPORALĂ, ÎNFIINȚATĂ ÎN ANUL 1892

„Țineți cu poporul
ca să nu răstăciți” ...

pare în fiecare Duminică
sub direcția unui comitet
înregistrat în Reg. Publ. la Tribunalul Sibiu sub Nr. 67-1943.

Organ al Asociațiunii pentru literatura și cultura
poporului Român, „Astra”

Redacția și Administrația:
SIBIU, Str. Șaguna 6. Telefon 83/A

Taxa poștală plătită în numerar, conform aprobării Nr. 96.646/1943

Democrație și libertate

Se vorbește foarte mult, mai ales în vremea din urmă, despre democrație și în legătură cu aceasta despre libertate. În întruniri publice, în conferințe diplomatice internaționale, în gazete și la radio, se aud mereu pomenindu-se aceste cuvinte magice, iar lumea așteaptă dela împlinirea lor pacea atât de mult dorită între oameni și fericirea popoarelor. După înfrângerea, atât de zdrobitoare, a hitlerismului și a fascismului, care au însemnat pentru popoarele Europei sclăvire și dictatură, zorii unor zile mai bune și mai ferice se vad sub semnul libertăților cetățenești și a democrației adevărate și netălsificate.

Pentru democrație și libertate au sângerat doar, în acest groznic război, milioane de oameni, iar acum după dărîmarea dictaturilor și câștigarea victoriei, batalia păcii se dă tot pentru întărirea acestor mari idealuri ale omenirii. Și totuși, adevăratul înțeles al cuvintelor de libertate și democrație, nu este același pentru toată lumea. Unii mai cred că poate să existe democrație și fără libertate, iar alții spun, ca libertatea este un bun care nu se cumpără și deci trebuie măsurat și împărțit eu socoteală și numai aceluia care îl știe preț.

Ori democrația fără libertate și libertate adevărată fără democrație, nu se pot închipui și nici nu sunt cu putință, lăsa ce ne spune în aceasta privință, senatorul american Pepper, care a vizitat mai zilele trecute țara noastră: „Prin democrație — a spus D-sa — noi înțelegem guverne aduse de popor și răspunzătoare în fața poporului. Democrația cere: libertatea presei și a întrunirilor, libertatea religioasă și securitatea individului în ceea ce privește viața, libertatea și proprietatea sa. Noi — a adăugat d. Pepper — nu putem înțelege cum se poate închipui o democrație adevărată, fără acestea”.

Cuvintele înțelepte ale dlui senator Pepper, exprimă împede adevărată gândire americană asupra acestor lucruri atât de hotărîtoare pentru sălășuirea păcii între oameni și pentru fericirea popoarelor. Este bine să chibzuim asupra lor și să tragem învățămintele necesare din pilda mareașă a poporului american, care prin democrația și libertatea de care s'a bucurat de veacuri, a ajuns la mărire și înflorire.

Oricât te vei ridica, dacă nu meriți locul unde ai ajuns, te vei prăbuși, mai curând sau mai târziu.

Ce mai e nou în lume

— Vorbirea d-lui Molotov. — Alegerile din Ungaria. — Vizita d-lui Ethridge la Moscova. — Cum s'a sărbătorit 28 de ani dela revoluția bolșevică. — Întâlnirile diplomatice dela Washington. — O cerere a evreilor din lumea întreagă. — Întâmplările din țară. —

În ajunul zilei de pomenire a 28 de ani dela revoluția bolșevică din Rusia, guvernul Sovietic și-a ținut ședința sa sărbătorească, așa cum obișnuia în fiecare an. Punctul cel mai important din programul acestei ședințe, ținută în ziua de Marți 6 Noiembrie a. c. a fost cuvântarea d-lui Vecenslav Molotov, ministrul afacerilor străine al Uniunii sovietice, căruia i s'a dat însărcinarea de a arăta politica externă a țării și a răspunde discursului de răsunet mondial rostit, deunăzi, de către d. Truman, președintele Statelor Unite.

Plecând dela unele declarații ale generalisimului Stălin, d. Molotov a arătat cum prin noua reorganizare a Rusiei, după revoluția din Octombrie 1917, s'a putut crea o puternică armată, cu ajutorul căreia Europa a scăpat de amenințarea Germaniei hitleriste. Pentru a se ajunge aci — a spus d. Molotov — popoarele Uniunii Sovietice, împreună cu armata sa, au adus mari jertfe, pentru care se pretinde Germaniei o despăgubire, dacă nu în întregime, cel puțin în parte.

După ce a arătat că în comisia însărcinată cu îndeplinirea controlului în Japonia, Rusia Sovietică nu și-a trimis delegatul său — d. Molotov s'a declarat împotriva împărțirii lumii în așa zise blocuri de înrăurire, deoarece o astfel de politică ne a dus la războiul abea sfârșit și ar putea să dea naștere la alte războaie, poate și mai crâncene.

O bună parte din discursul ministrului afacerilor străine Sovietic a fost închisată bombe atomice, pe care d-sa o socotește ca cea mai de temută forță de distrugere. D. Molotov a declarat că această născocire omonescă nu trebuie folosită în „jocul politicii externe”, a țării care îi ascunde secretul, deoarece ea nu mai servește cauza păcii ci interesul unei singure puteri. În ceea ce privește secretul bombe atomice, d. Molotov îl pune la îndoială, deoarece — a declarat d-sa — și Uniunea Sovietică este în măsură să pună în mișcare astfel de arme.

Ocupându-se de nereușita conferință dela Londra a celor cinci miniștri de externe ai marilor Națiuni Unite, d.

Molotov nu s'a sfiit să spună, că ea se datorește uneltirilor din umbră ale forțelor fasciste și hitleriste învinse. Dacă nu ne-a fost greu să purtăm un război împotriva acestor forțe, cu atât mai ușor ne va fi să le înge-nunchem, acum după câștigarea victoriei militare — a adăugat d. Molotov.

Ultima parte a cuvântării d-lui Molotov a fost rezervată pentru a răspunde discursului d-lui Truman, discurs despre care ne-am ocupat în numărul trecut al Foii.

Tălmăcindu-și bucuria că Statele Unite ale Americii nu se mai desinteresează de soarta lumii, d. Molotov a declarat că Uniunea Sovietică este și ea gata a lucra, mână în mână, cu marea națiune democratică de peste Ocean, pentru instăpânirea unei lumi mai bune.

Alegerile din Ungaria

Rezultatul alegerilor din Ungaria a produs multe discuții în cercurile politice mondiale dar mai ales în statele balcanice. Alegerile din țara vecină dela Apus, au fost — du-

(Continuare în pag. 4-a)

Patul lui Procust

Se spune că, în vechime, se găsea, în Grecia de demult, un hoț de drumul mare, anume Procust, care avea obiceiul să prindă pe trecători și să-i pună, lungiți, pe un pat al lui, de o măsură deosebit de ciudată, făcut după trupul lui. Acest pat nu se potrivea niciunui biet călător. Incepea atunci chinul cumplit de a schimba omul după măsura patului: de era mai scurt îl lungea până ce se potrivea, iar de era mai lung îi tăia din picioare, pentru a fi exact pe măsura patului. Nimeni nu scăpa cu viață, din ghiara spurcatului tâlhar, care se zice, că petrecea, văzând cum se chinuiau oamenii nevinovați. Mulți Greci pieriră astfel, pe patul lui Procust, încât se puneau premi mari pentru uciderea tâlharului, care apărea, în toate locurile, cu patul lui de caznă.

La urmă, se zice, că i-s'a întundat și lui, fiind ucis de viteazul vitejilor, vestitul Hercule, cel ce a curățat lumea veche de toți cei ce făceau viața oamenilor de nesuportat, făcând cele 12 isprăvi cunoscute, din poveștile sfătoase ale bătrânilor.

Procust a pierit de multe mii de ani, dar vorba a rămas pentru orice lucru, care se face fără a ține socoteală, că nu toate se potrivesc după o măsură, ci fiecare lucru în lumea asta este bun într'un loc și rău în altul.

Pentru împăcarea satelor

Este ceva înrădăcinat în viața politică a țării noastre, de care dacă ne-am scutura ar aduce mai multe feloase poporului.

Ceea ce vreau să spun, e că aproape adeseori când a ajuns la conducere un partid, a căutat să-și căpătuiască oamenii.

Ducându-ne, nu mai departe, la sat: omul, numit de un partid politic la conducere, totdeauna va căuta să servească pe cât e cu putință oamenii de culoarea lui. De aci se iscă cearta și desbinarea între săteni.

Tot așa se întâmplă în toate ramurile profesionale. Numirea în posturi de conducere a oamenilor merițiși datorită cunoștințelor, muncii, cinstei și altor calități ce ar avea, ar fi cea dorită. Omul acesta nu ar avea de servit și de mulțumit decât instituția și tagma profesională ce conduce. Fără grija, că poate a nemulțumit pe unul din oamenii partidului din care face parte, ci numai cu gândul că față de toți cei ce sunt conduși de el are aceleași obligații, omul acesta totdeauna va lucra în duhul

dreptății și să fim siguri că va da cele mai bune și frumoase roade.

Dar acest lucru s'ar putea întâmpla atunci când din viața politică ar dispărea așa zisul sistem demagogic și de cumpărare a individului. Scopul principal al propagandei ar trebui să ducă și la convingerea omului că înscrierea în rândurile unui partid nu atrage după sine numai decât răsplată personală.

Mă refer mai mult la cei ce se grăbesc a fi printre rândurile organizatorilor cu gândul de a se căpătui mai bine și care, de multe ori, ajungându-și scopul urmărit, uită de interesele poporului sau tagmei din care face parte. Dealtfel, poporul a dat totdeauna dovadă de mai multă cuminjenie decât cei ce au căutat să-l cumpere prin diferite mijloace.

Deci, întâi: muncă, cinste și corectitudine și apoi activitate de partid.

Iată cum ar trebui să fie! Iată cum putem ajunge la mult dorita împăcare a satelor!

M. Vasile

Agricultură - Gospodărie - Muncitorești - Bune de știu

Îmbunătățirea plantelor agricole

— Să producem și să cultivăm soiuri cât mai alese —

Priviți un lan de grâu, de ovăz, orz sau o livadă de pruni! Veți găsi deosebiri dela fir la fir dela pom la pom.

Omul, dela începutul întrebunțării acestor plante, a smuls din ele — pentru foloasele sale — pe cele mai potrivite, și a obținut soiul cel mai bun. De pildă, din grâu sălbatic, în decurs de 8000 de ani, a putut să obțină soiuri potrivite pentru locurile sale dela munte, dela deal și șes, potrivite pentru frig sau căldură, pentru secetă sau umezeală, pentru coacere mai de vreme, pentru sămănat toamna sau primăvara.

La început mai greu...

Treaba n'a mers așa ușor. După ce omul — în timpul mai apropiat de noi — a observat că are soiuri de plante cu însușiri pe care le-ar vrea întotdeauna să se înfrățescă cu planta, după ce a văzut că unele din ele se moștenesc, și că aceste plante ar fi de folos pentru el — le-a ales, le-a încercat pe un loc anumit, în decurs de 7-8 ani, apoi le-a dus în camere anumite (zise laboratoare) unde le-a dat pământul, căldura și toate cele necesare și-a acolo, le-a studiat, obținând soiurile dorite și cu aceste însușiri moștenite, abia atunci, le-a răspândit printre cultivatorii de pământ.

Să sămănăm numai soiuri îmbunătățite

La întinderea pe hectar, jugăr, sau lanț, din aceste socuri obținem, mai mult, sporina rodul — și mai bun — sporim calitatea iar rezistența e bună; la ger și la boale, la secetă sau la umezeală prea mare, nu primejduesc rodul, deci avem siguranță în el. Țăranii din toate colțurile țării — dacă o pot face — să se străduiască și ei să capete soiuri bune de semințe prin observații pe locurile care le cultivă și dacă observațiile lor ar dori să fie urmărite și în laboratoare, să anunțe despre aceasta și Institutul de Cercetări Agronomice din București; s'ar da un sprijin puternic oamenilor de știință și culturi româ-

nești. Dar plugarii trebuie — mai ales — să lucreze să samene, în pământul pregătit, numai soiuri îmbunătățite și potrivite pentru regiunea în care lucrează.

Să nu mai repetăm greșelile

În ultimii ani s'au făcut mari greșeli în această privință, aducându-se soiuri de plante, dela munte la șes, dela deal la munte, din regiunea de stepă la munte — fără să fie încercate. Apoi sămânța n'a fost întotdeauna curată, iar pământul nu s'a lucrat potrivit, pentru aceste plante. Așa, ele n'au produs după așteptările țăranilor și nu au putut ține piept la concurență.

Să lucrăm metodic

Suntem siguri că, dacă pământul românesc se va lucra bine, după cele mai noi metode, se va îngrășa cu gunoaiie potrivite și pe deasupra se va însămânța și cu plante îmbunătățite și încercate pe acel pământ, rodul va fi mult, de calitate bună și sigur.

Țăranul român, urmând aceste sfaturi, va putea lua parte și el la întrecerea cea mare dintre popoare, mai ales că este cuninte și foarte muncitor.

Ilie Ruscă

Lucrări legate de timp

În stupină: Hrănește stupii slabi și oblojește coșnițele.

La câmp: Și în luna aceasta se mai pot semăna încă, bucata, dacă e timpul potrivit. Arăm. Scoatem stecla cea albă. E folositor dacă putem uda livezile și luncile cu ud de la vite.

În grădina de pomi: Scoatem pădureții, îi așezăm în groapă și-i acoperim cu paie, ca să-i avem teferi, dacă vrem să-i altoim, peste iarnă, în casă.

În casă: Să citim cărți potrivite supletului nostru. Asociațiunea „Astra” vă stă la îndemână cu bibliotecile ei sătește. „Bateți și vi se va deschide; — cereți și vi se va da.”

1630 funcționară la primăria din Ocna „juratul” nobil Hunyadi Balinț, care s'a căsătorit cu unguroaica Oszolya și s'a maghiarizat. Fiul lui Paul este în 1675 preot reformat în Ocna.

În 1650 se pomenește familia nobilului Stoica Ștefan de origine din Bungard. Un membru al acestei familii, Stoica Matei, este în 1714 „provizor” al moșiei din Mândra, proprietatea lui Teleki Catarina.

Bănățenii la Ocna Sibiului

Familia nobilă Pascu, venită din Bihor, la 1667 cere în acest an dreptul să-și cumpere casă în Ocna. Cererea i-se aprobă și el își ia numele Stefanus Pascu de Visokna.

Un hrisov din 1677 pomenește pe nobilul „Petrus Kornys alias Bogati” jurat al Ocnei. Acesta este Românul Petru Cornea din Bogatul român, urmaș al lui Ștefan Cornea, fost notar în Ocna, la 1630. Ajungând no-

bil își lapdă numele și se numește Bogati, maghiarizându-se.

Așa li s'a pierdut urma

În însemnările Ocnei, din veacul acesta, se mai face amintire și de alți nobili români, fără alte amănunte. Astfel este familia Părcălab, în 1625, familia Gal 1689, Vrășmaș 1671, Samuil și Ioan Drăgan 1685, Andrei Gaman 1695, Grama 1696, Hălmăgean 1720. — acesta ajungând nobil își schimbă numele în Halmaghi.

În 1671 aflăm în Ocna pe nobilul Pater Ianoș, din Alba Iulia, care ia în arândă minele de sare, iar în 1683 cumpără pământ, pășune și pădure și o casă numită „casa roșie”; a stat în Ocna până în 1701.

În 1722 apare familia nobilului Rațiu Ion venit din Gălgău. Din această familie face parte și Petru, Pavel și Ștefan Rațiu, toți trei nobili. Petru Rațiu era ginerele boerului Ion logofăt din Pitești.

Să ne ținem de vorbă

Intre alte multe cusururi ale meseriașului este și neținerea vorbei date, neîmplinirea promisiunilor, a făgăduelilor făcute.

Cuvântul dat trebuie ținut. Promisiunea făcută nu trebuie călcată, ea fiind un contract, ca orice contract, încheiat între două părți.

Din neținerea cuvântului dat, a promisiunii făcute, se nasc pagube, desordini, certuri și alte multe rele și neajunsuri.

— „Nu-i om de cuvânt”, e o proclă cât se poate de urită a omului, despre care se spune.

Se plângea un om altuia de lângă el despre un alt treilea, care nu era de față:

Încipuește-ți câtă pagubă mi-a cuzat. Intre doi ofertanți, pentru lucru, l-am ales pe el, fiindu-mi cunoscut și mai ieftin decât celalalt. M'am bucurat, că are să-mi lucreze un om cu care mă pot înțelege și că pot cruța ceva la prețurile, cari și așa nu se mai nimereau cu punga și socotelile mele dela început, urcându-se din zi în zi. Dar l-am ales într'un ceas fără noroc. M'a amănat cu lucrarea de pe o zi pe alta. Nu s'a ținut de termenul începerii lucrării. Și azi stau cu lucrarea neincepută. Umblu cu pălăria în mână după el și, aducând motive de scuze, mă amână și acum. Dar, între timp, prețurile s'au dublat (îndoit). Bani mei n'au mai crescut cu nimic para. Dacă mi se lucra la termenul tocmeții, mi ajungeau. Acum să împrumut încă pe câți am avut și tot nu m'ajung...

Omul era foarte supărat și abătut și pe bună dreptate. Pună-se fiecare în situația lui și va simți în parte durerea lui.

„Nu-i om de cuvânt”, se aude prea des în convorbirile dintre oameni. Se vede, că prea sunt mulți cei cari nu îi țin. Înmulțindu-se oamenii care nu se țin de vorbă, se strică societatea, se strică poporul, slăbesc legăturile dintre cei zidiți după chipul și asemănarea lui Dumnezeu.

Deci să fim oameni de cuvânt.

P. O.

Cel dintâi vagon de dormit.

la mijlocul veacului trecut, tâmpla George M. Pullman călătorea în tinde de noapte cu trenul pe linia Chicago-Buffalo. Călătoria a fost foarte grea și neplăcută, de aceea Pullman s'a hotărât să înlăture această stare. Din zece vagoane vechi de călătorie rate din Chicago a construit vagoane cu paturi, în cari puteai să dormi liniștit în tot timpul călătoriei. Cel dintâi vagon de dormit a fost pus în circulație în 1859. În Europa, cel dintâi vagon de dormit a circulat în 1872 între Paris și Viena, iar în 1873 s'a înființat cea dintâi societate de vagoane de dormit sau vagoane-lit cum se numesc la căile ferate.

Originea tutunului

O legendă arabă spune: Profetul ieșind odată la câmp, a dat de vedere șarpe care era aproape înghețat de frig. Profetului, făcându-i-se milă de el, l-a ridicat și l-a încălzit.

Șarpele, după ce și-a venit în fire i-a zis:

— Dumnezeescule Profet, acum aș vrea să te mușc.

— Pentru ce? — a întregbat Profetul.

— Pentru că neamul tău prigonește și ucide pe cei de neamul meu.

— Dar neamul tău nu poartă, zi tu, război de pustiire împotriva neamului meu? Și-apoi asta ți-e recunștința că ți-am mântuit viața?

— În lume nu este recunoștință — a răspuns șarpele — și dacă eu m'ar mușca acum, tu ori altul din neamul tău, tot mă va ucide odată.

Pe Alah, îți zic, te mușc.

— Dacă chemi pe Alah mărturie eu nu vreau să-ți calci jurământul, zis Profetul, întinzând mâna spre gură șarpelui. Șarpele l-a mușcat; dar Profetul a supt din rană veninul scuipat de el pe pământ. În locul scuipatului a crescut o buruiană care a împreunat veninul șarpelui cu mila Profetului, zicându-i tutun.

CITITI ȘI RĂSPÂNDI

FOAIA POPORULUI

avocat. Ușa spre stradă. În cancelaria avocatului și stagiarul său.

— Da aici ce vindeți? întrebă Românul, din ușă, mirat că nu vede o odaie nici marfă ca în prăvălie, ni beaură ca în cârciumă, — ca să nu mai vorbim de țabac, pe care nu vezi nici chiar în tutungerie, decât „la zile mari”.

— Măgari ca tine! — se răsti avocatul cătrănit și supărat, că Românul îi ținea ușa deschisă, pe un ger de crâpau lemnele în pădure.

Românul, fără să-și iese cătuși din puțin din modusul lui, după ce și mărotește odată ochii prin cea cancelarie potracărească, adaugă:

— Bună meserie! N'ai ce zice. Se trebuie că salta bine negoțul că, după cât văd, nu v'au mai rămas decât două capete.

Și Românul își strânse picioarele iar cei rămași în odaie, pumnii.

S. Tamba

Pe la 1814 se așează în Ocna ca „fiscalis provizor” nobilul Alamor Ioannis, venit din Alămor, un strănepot al preotului Ion Alămoreau. Fiscalul a avut un fiu pe Nicolae, și nepoți pe Samuel și Ferencz, funcționari la primăria Ocnei.

Toate familiile nobile române din Ocna, intrând în legătură de căsătorie cu nemeșii unguri, s'au maghiarizat pe rând și s'au pierdut pentru neamul românesc. Unii din urmașii acestora mai există și acum în Ocna.

Dr. Seb. Stanca

N. R. În numărul viilor: Alămorul

Glume

Bună meserie

Se duse Românul nostru la oraș și după ce și isprăvisse târguelile și cele necazuri, hai să-și ia o pipă de țabac. În loc să nimerească, însă în vreo tutungerie, dă în cancelaria unui

Pentru suflet

Sub steagul Astrei

Pentru trup

Pe urmele Domnului

Cum a fost ispitit Hristos

... „Și pe vremea aceea veneau preoții și alții învățați și pizmuindu-l și învnuindu-L pe Hristos, pentru minunile lui — astfel grăiau către popor: „Dacă Hristos se laudă că este prietenul vostru și dușmanul stăpânirii, mergeți și întrebați-L dacă este drept și bine să plătiți dare împăratului?..

Și s'au dus fariseii și învățații și norod mult găsindu-L pe Hristos în mijlocul învățaților. Săi, i-au zis:

„Am auzit multe bune de Tine grăind, dar spune-ne nouă ce sococoțire trebuie să dăm dăre împăratului?”

Și văzând Hristos că vor și înțelegeându-le gândul lor, le-a răspuns: „Arătați-mi un ban.”

Și i-au arătat un ban.

— „Al cui chip este pe banul acesta?” — întrebă Isus.

— „Al împăratului.”

— „Dați dar, împăratului ce e al împăratului și lui Dumnezeu ce este al lui Dumnezeu.”

Și auzind acestea fariseii, s'au rușinat și s'au dus...

„Și tot pe vremea aceea profeții mincinoși au mers între popor și văzând cum iubește poporul pe fruntașii lui, astfel au grăit:

„Dacă domnii voștri zic că țin cu voi, de ce mai trebuie să călătoriți și să plătiți dare și de ce să mai munciți?”

Și poporul începe să creadă în vorbele acestea păcătoase și la lingușirile minciunii și nu putea nimeri să le spună adevărul și sunt în îngrijăți foarte.”

Amin!

■ Să nu dai moșteniri sufletești pentru aurul care și se șoptește ce-l poți avea fără eruce, fără familie, fără trudă, fără cinste, fără neam și fără Dumnezeu.

■ Cine ne face 10 abonaji noi, cu plata înainte pe un an, va primi Foaița gratuit cu un Calendar bogat în cuprins și interesant de citit.

Când primeam pe front „Foaia Poporului”

Subsemnatul Ioan I. Silea secretar la Primăria Comunei Inuri, Jud. Alba originar din orașul Brașov, trimis prin tr'un mandat postal (tip) costul abonamentului pe un an la ziarul „Foaia Poporului” cu rugămintea de a mi se trimite regulat acest ziar.

D-le Redactor, din cea mai fragedă copilărie am fost un mare admirator al asociației „Astra”. Venind timpul când intrai în liceul Român Ortodox „Andrei Șaguna” din Brașov, acolo am cunoscut rostul acestei Asociațiuni și scopurile pe cari le urmărește. Mai târziu a venit timpul și țara m'a chemat sub arme. Aflându-mă departe de țară pe plaiuri streine, cu mâna înțeleștată pe mitralieră pentru a înfrunta pe aceia cari ne-au răpit trup din trupul sfânt al Ardealului, acolo departe, cu multă bucurie primeam „poșta” care îmi aducea de acasă „Foaia Poporului”. Cu multă dragoste se strângeau camarazii, în jurul meu zicându-mi: „D-le Elev citește-ne ceva că drag ne este cuvântul isvorât din această gazetă”. Eu le citeam, le explicam tâlcul cuvintelor și atunci am văzut sufletul curat și atotînțelegător al ostașului pornit dela coarnele plugului, iar într'un miez de noapte, pe când tunurile își făceau rugăciunea, am jurat că voi deveni un îndrumător a celor dela sate și voi lupta pentru luminarea celor mulți.

Astăzi reintors din înțeleștarea morții după victoria dobândită cu grele jertfe, am renunțat la viața plină de șgomot a orașului și m'ân retras la sat printre oamenii simpli dar înțelegători și cu un suflet nobil.

Pe aceste plaiuri românești, aicea unde a fost este și va fi leagănul românismului, lângă cetatea de scaun a lui Mihai Viteazul și a Regelui Ferdinand, prin aceste sate de deal sau de podiș îmi voi înzeci activitatea. În acest scop vă rog să binevoiți D-le Prim Redactor, să mi se comunice numele și adresa D lui Președinte al Despărțământului Astrei al Județului Alba și dacă mi se poate acorda

cinstea de a deveni corespondent onorific în Județul Alba al „Foi Poporului”.

Inuri, la 13 Octombrie 1945.

Cu stimă, **Ioan Silea**, secretar comunal.

N. R. Îți mulțumim frate Silea, pentru bunele cuvinte pe cari ni-le adresezi și am fi tare bucuroși să te numărăm printre corespondenții noștri onorifici, în aceea regiune. Pentru o mai rodnică conlucrare, e bine să te pui în legătură cu d. Prof. E. Hulea, președintele Despărțământului nostru din Alba Iulia, care îți va da îndrumările de lipsă.

Trigaturi din Ponor-Alba

Culese de tânărul LUCA VICTOR

Harnică! muerea mea,
Harnică, dracu' s'o ia;
Lunea caeru-și făcea,
Marția 'n furcă și-l punea,
Miercuri fusul și-l prindea,
Joi în târg mi-se ducea
Iar Vinerea se 'ntorcea,
Sâmbăta rufe spăla,
Duminea le usca...
Popa toacă 'n liturghie
Și ea uscă la o ie:
— Părinte, sfinția ta,
Mai așteaptă cu toaca
Să mi se șteie ia.

Chiuțu!

Făină cernută 'n moldă,
Neagră ești când crești 'n holdă,
Tăciune și rococoină,
Polomidă și neghină.

Și albă ești, când plugarul
Plivește bine hotarul,
Și stârpește rococoina,
Tăciunele și neghina.

Frunză bătută de ploi,
Dar neghina dintre noi,
Care pare-a se 'nmulți
N'are cine o pliv!

Că cine o ar putea
Mult își face joc cu ea;
Și în loc ca s'o plivească
O udă ca să rodească!

(Din popor)

Sate și oameni

Ocna Sibiului — o așezare de nobili

Până la venirea Ungurilor și Sașilor în Ardeal, populația din Ocna Sibiului era curat românească. Românii erau și muncitori ai pământului și ai salinelor. Străinii le-au luat, însă, pe rând și salinele și pământurile făcându-i iobagi. Până în veacul al 15-lea Românii își aveau organizațiile lor sub conducerea juzilor sau cnejilor. Străinii le-au desființat, iar jurii încuscind se cu nemeșii unguri s'au maghiarizat.

Cel dintâi „nobil” Român

În războaiele multe cu Turcii au luat parte și Românii săvârșind acte de vitejie. Pentru aceasta și pentru alte interese politice, unii dintre acești Români au primit diplome de nobili sau „nemeși”, cum îi se spunea.

SFATURILE DOCTORULUI

Ocrotirea copilului sau pregătirea pentru naștere

Am văzut, în numerele trecute ce trebuie să facă o femeie însărcinată pentru ea să poată avea o naștere ferită de primejdii.

Dar ne punem întrebarea: în timpul nașterii nu se pot oare ivi primejdii chiar și la o femeie sănătoasă, care în timpul sarcinii a fost văzută și examinată de medic, soră de ocrotire sau de moașă? Se pot ivi și aceste coplicații, aproape totdeauna sunt pricinuite de nepricepere sau lipsă de curătenie. Ca să ocolim și aceste primejdii trebuie ca femeia să se pregătească cu multă chibzuială pentru naștere.

Își va pregăti patul în cea mai bună odaie a casei. Hainele de pat să fie curat spălate și înaintea sorocului nașterii să le fină vreo câteva zile afară la soare. Soarele le curăță mai bine decât cel mai bun săpun.

Pregătirea camerei pentru naștere

Scoate din odaie toate obiectele cari nu fi sunt de trebuință în acest timp. La din fereastră toate lucrurile ce ai îngrămădit acolo și deschide-le în fiecare zi, de mai multe ori. Să ai în colțul odăii, un lavor, săpun și o oală cu apă curată, că dacă va trebui să chemi de grabă pe moașă sau medicul să aibă unde se spăla.

Anunță pe moașă din sat să fie gata, îndată ce vei simți primele dureri ca să fie alături de tine în timpul nașterii. Ea îți va fi de mare folos și în cazul că nașterea nu ar decurge normal știe ce e de făcut și știe când trebuie trimis după medic.

Obiceiuri deosebite

În țara Românească și azi încă o multime de femei nasc fără moașă. Ba mai mult, în unele părți ale țării femeile nasc jos pe pământ, primejdindu-și sănătatea lor și a noului născut. Aceste lucruri să fac din cauza nepriceperii și moștenirii unor obiceiuri vechi, rele de care greu ne desosebim. Dar dacă vei asculta de sfaturile sorii de ocrotire sau a moașei vei vedea că ele se dau cu toată dragostea pentru înlăturarea rămășițelor timpurilor vechi, când nu s'a știut cum să ne apărăm sănătatea.

Ascultă sfaturile ce ți le dă sora de ocrotire și nu te va mai pândi niciodată primejdie. Dr. I. C.

FOISOARA

MOȘUL

Sprâjnit cu tatăl palmă,
Pe toiagul bătrâneții
Își începe Moșul treaba
Din făcutul dimineții.

Toată curtea o rotește,
Vrea să știe, vrea să vadă,
Cât are putere omul
E păcat să stea, să șadă.

Dacă plugu' nu stă 'n soare,
Carul dacă e în șură?
Căci la omul harnic este
Rânduială 'n bătuțură.

Și se sbate, se frământă,
Cât îl ține răsufierea,
Căci a fost lăsat cu casa
Și cu grija și mănăcarea.

La o vreme pune mâna,
Streășină, la ochi, de soare,
Și privind în sus, se 'ntreabă:
No fi prânzul mare, oare?

Căci nepoții, ca copii,
Prinși la joc uită de toate..
Și rătăcind, îi chiamă Moșul
Căci ar fi vremea, socoate.

Doi nepoții, cum sunt bujorii,
Vin și i iau pe Moș de mână
Și toți trei pornesc la apă
Cu 'n ulcior în spre fântână...

Lăcrimând, privește Moșul,
Cum mănâncă dolofanii:
Să-i vadă mari și pe aceștia
Oare mă ajută anii?

Iar când unul îl întreabă
De ce plânge, nu-i e bine?
Mângâindu-l îi răspunde:

„O să vezi când ești ca mine.”

Iulie 1944

IOAN BERGHIA

■ Ori cât te-ar îndepărta soarta de familie și de satul tău, nu le pierde din vedere. O legătură sfântă te îndeamnă a lucra pentru ridicarea lor, căci sunt frații tăi rămași acolo.

INFORMAȚIUNI ULTIMELE ȘTIRI

† **Păr. canonic Iuliu Maior.** Când Foia se afla sub tipar, dela Cluj ne-a venit o veste dureroasă: Părintele Canonic Iuliu Maior, fostul director al confratelui dela Blaj „Unirea Poporului” și-a dat obștescul sfârșit, în ziua de Sâmbătă 10 Noembrie a. c., în Clinicile Universitare din Cluj, unde s'a dus, de mai multe săptămâni, ca să se supună unei grele operații la plămâni. Știrea morții neașteptată a acestui vrednic slujitor în via Domnului, și în ogorul scrisului poporal transilvănean ne-a cernit adânc și sufletele noastre. Neputincioși în fața sorții hărăzită de Cel Atotputernic, ne asociem durerii care încearcă familia defunctului, biserica unită și abonații „Unirii Poporului”, rugând pe bunul Dumnezeu să-i facă parte cu dreptii, căci luptă dreaptă a purtat în viața sa pământească.

Imbunătățirea situației politice în Bulgaria s'a făcut deocamdată prin ridicarea unor așa zise măsuri excepționale introduse încă de vremea regimurilor de dictatură, regim sub care și vecina noastră dela miază-zi a trăit. Odată cu măsurile de mai sus s'a ridicat și aceea prin care mai multe persoane civile erau mobilizate în întreprinderi sau instituțiuni de stat și particulare. Cu alte cuvinte Bulgaria a început să pășească dela regimul dictatorial la acela de democrație, dorită de popor.

Pentru acei cari opresc Foia. Din mai multe părți ale țării primim plângeri împotriva modului anevoios în care se face împărțirea Foii la adresa abonatului. Ni se dau cazuri când chiar în comunele din imediata apropiere a Sibiului Foia nu ajunge în mâna abonatului decât în zilele de Luni sau Marți, când normal ar trebui să fie distribuită Vineri sau Sâmbătă cel mai târziu, pentruca astfel abonații — în majoritate agricultori — să poată citi Dumineca, în ziua când au răgaz mai mult. Folosim acest prilej pentru a arăta, din nou, că dela noi. Foia se expediază (depunând la poștă sau gară) cel mai târziu Joi, astfel, că oricât de anevoioasă ar fi circulația, este cu nepuință ca majoritatea abonaților din Transilvania, să n'o poată avea pe masă cel mai târziu Dumineca. Dacă nu se întâmplă așa, inovații nu sunt decât cei însărcinați cu serviciul de distribuție la sate. Rugăm pe abonați ca să ne aducă la cunoștință orice delăsare a celor însărcinați cu serviciul de distribuție pentru a reclama cazul autorităților în drept și a-i publica în Foie pe cei cari își isușesc dreptul altuia.

Trupele sovietice părăsesc Cehoslovacia. Postul de radio Moscova a anunțat într'una din zile că trupele sovietice au început să părăsească Cehoslovacia în legătură cu demobilizarea unei părți a armatei roșii. Evacuarea Cehoslovaciei va fi completată în două săptămâni.

O carte de mult preț și învățătură:

„Calendarul Astei și al Foii Poporului”

— Ce cuprinde și cum se poate procura —

Deși am luptat cu criza de hârtie și cu cheltueli dinire cele mai mari, totuși am reușit să scoatem și pentru anul 1946 un frumos, bogat și interesant Calendar, care poate sta cu cinste de masa fiecărui plugar român, dornic să se lumineze.

„Calendarul Astei și al Foii Poporului”, pentru anul 1946 are 200 de pagini, în formatul unei cărți de școală, exprinzând:

1. Partea calendaristică, cu: sărbătorile legale, bisericesti și naționale, apoi Familia Domnitoare Română, crugul anului, întâmplările mai însemnate dela tacerea lumii, tarifele poștei, telegrafului, etc., staturile economice pentru fiecare săptămână a anului, cu mersul vremii.

2. Partea de învățătură și petrecere pentru nopțile lungi de iarnă, cuprinde: povestiri, schife din viața poporului, poezii, strigături, gâcitori, glume (sărute și pipărate), colinde — toate scrise de cei mai buni scriitori populari, cunoscuți încă de mulți ani în viața satelor noastre.

3. Partea economică este un prețios îndreptar pentru fiecare plugar, care dorește să lucreze pământul cu mai puțină trudă, dar cu mai mult folos pentru el și țară. Citind partea economică vești avea la îndemână, grațuit sfaturi folositoare pentru îngrijirea vitelor, alegerea soiurilor potrivite pentru muncă, lapte, lână, etc.

Gospodina va găsi în Calendar staturi și îndrumări cum să gătească mâncări cu privire la împrejurările de azi și va putea cunoaște și alte taine în legatură cu hrana și felul de a conduce gospodăria, ca să tacă într'adevăr o viață fericită pentru familie. Nu lipsește din Calendarul pe 1946 lista cu tariful exacte din țară.

4. Răvașul anului cuprinde întâmplările mai de seamă din diferite părți ale lumii și ale țării, cu împrejurările în care s'a desfășurat ultimela zile ale marelui război pe care omenirea l'a purtat cu mari jertfe.

5. Vederi, fotografii și chipuri ale oamenilor mari ai popoarelor complotate, în med mulțumitor, cuprinsul „Calendarului Astei și al Foii Poporului” pe 1946, pe care îl recomandăm cu toată căldura cititorilor, abonaților și sprijinitorilor Astei precum și tuturor acelor cari vor să aibă la îndemână, pentru un an întreg, o carte de mare folos într'una și pentru toate.

Prețul acestei interesante cărți este de abea 800 lei — când stai să socotești un kgr. de mere sau 3 ouă.

Calendarul se va putea găsi la librăriile mai însemnate din Sibiu și restul orașelor din Transilvania, precum și la Asociațiunea Astra sau la Administrația „Foii Poporului”, din Sibiu, Str. Șaguna Nr. 6.

Pentru cei cari cumpără mai multe exemplare, cu scopul de a le vinde, li se va face o reducere de 30%.

Ce mai e nou în lume

(Urmare din pagina 1-a)

pă cum se spune — libere, astfel încât fiecare partid și-a putut face propaganda restingerit. Când s'au încheiat socotelile, s'a aflat că majoritatea voturilor a fost câștigată de partidul micilor proprietari, un partid care reprezintă masele mari ale țării noastre.

Pentru ziua de Duminecă 18 Noembrie a. c., s'au statornicit alegerile în Bulgaria.

Vizita dlui Ethridge la Moscova

După ce a stat timp de trei săptămâni în Bulgaria, — d. Marc Ethridge, trimisul special al d. Birnes, ministrul afacerilor externe americane, a plecat în cursul acestei săptămâni la Moscova.

După cum ne informează agenția de știri britanice Reuter, vizita neașteptată la Moscova a dlui Ethridge, este socotită ca un prilej pentru dsa de a informa cercurile politice conducătoare ale Uniunii Sovietice asupra unor stări de lucruri din Bulgaria, stări pe care ziaristul american — atent observator — le-a putut urmări în timpul șederii sale în țara vecină dela miază-zi. Deocamdată nu se poate ști cari anume sunt părerile dlui Ethridge cu privire la desfășurarea vieții politice din Bulgaria și mai ales cu privire la felul cum s'au pregătit mult așteptatele alegeri electorale.

Sunt, totuși, nădejdi, că vizita la Moscova a dlui Ethridge va însemna un nou pas pe care America îl face de a găsi mijloacele unei mai bune colaborări în adevăratul spirit democratic cu Uniunea Sovietică.

Cum s'a sărbătorit 28 de ani dela revoluția bolșevică

Implinindu-se 28 de ani dela revoluția bolșevică, din Rusia, acest eveniment istoric de mare importanță în viața muncitorimii (a proletariatului) a fost sărbătorit cu mare paradă pe întreg cuprinsul Uniunii Sovietice.

Intrând în legături de bună prietenie și vecinătate cu Rusia Sovietică, poporul românesc a sărbătorit și el, în acest an, ziua de 7 Noembrie 1917, când în țara vecină și puternică dela Răsărit a fost răsturnată domnia țarilor și așezată domnia claselor muncitoare, sub care nu s'a mai făcut deosebire între naționalitățile conlocuitoare, precum nici între pătura cărturărească și muncitoare.

Intr'adevăr, revoluția de acum 28 de ani întâmplată în Rusia a produs mari schimbări în aceea țară, făurind un om nou, o armată nouă, pe care am cunoscut-o și noi, după ce s'au produs actul dela 23 August 1944. urmat de faptele de arme ale trupelor Sovietice.

Poporul românesc a luat parte la sărbătorirea a 28 de ani dela revoluția bolșevică prin manifestații organizate în toate centrele mai prin-

cipale ale țării, rostindu-se cuvântări ocazionale și făcându-se legăminte de a trăi în bună vecinătate cu poporul sovietic de care ne leagă o luptă dusă împreună pentru a înlătura din țară pe aceia care ne-au răpit mișelește Ardealul de Nord.

Intâlnirea dela Washington

Un alt fapt de seamă în politica mare a lumii din cursul acestei săptămâni îl alcătuiește vizita pe care d. Atlee, primul ministru al Marii Britanii a face în capitala Statelor Unite, unde se va desfășura, deasemenea, importante întrevederi cu caracter politic și diplomatic.

Telegrama proaspăt sosită din Washington, vestesc că la „Casa Albă” au început discuțiile între d. Truman, Atlee și Makenzie King, primul ministru al Canadei, cu privire la întrebuintarea bombei atomice, în scopul apărării păcii între popoarele lumii.

Conducătorii evreimeii din America în frunte cu 100 rabini se vor prezenta în audiență la Casa Albă, pentru a cere celor trei întruniți acolo: 1. Dreptul de intrare a evreilor în Palestina; 2. Înălăturarea Cărții Albe din 1939 prin care s'au pus piedeci intrării evreilor în Țara Făgăduinței; 3. Acățuiea neîntârziată a unei comisuni care să vegheze la așezarea evreilor în Palestina; 4. Eliberarea tuturor evreilor deținuți, încă și azi, în lagărele britanice.

Întâmplările din țară

În politica launtrică a țării s'a produs serioase tulburări cari au silit guvernul să ia noi măsuri așa zise excepționale, (cu totul deosebite pentru a preîntâmpina pe viitor noi ciocniri între cetățenii țării noastre așa cum s'a întâmplat la 8 Noembrie a. c., în fața Palatului Regal din București,

După informațiile primite și comunicatele care sau publicat în ziare din Capitală, manifestația cetățenească făcută în fața Palatului Regal, cu ocaziunea zilei numelui Marelui Sale Regelui Mihai I, a luat o întorsătură tristă și neașteptată, producându-se ciocniri sângeroase. Rezultatul acestor ciocniri este după comunicatul Ministerului de Interne, 9 morți și 61 de răniți, aceștia urmând să se vindece în spitale.

După cele întâmplate, guvernul a ordonat o anchetă aspră care are să afle în curs, pentru a stabili cine poartă vina acestor desordini.

Totodată d. general Ionescu, șeful Marelui Stat Major al Armatei a dat un comunicat prin care arată că la grupurile de manifestații, pe lângă studenți și elevi, sau mai alături și o seamă de ofițeri și soldați cari se aflau în permisie.

Ca urmare s'au luat severe măsuri: ridicarea armelor dela toți aceia cari nu au însărcinări de răspundere pentru păstrarea ordinii în Stat și îndepărtarea din sânul armatei a tuturor ofițerilor și reangajarea cari s'au alăturat taberei potrivnice guvernului.